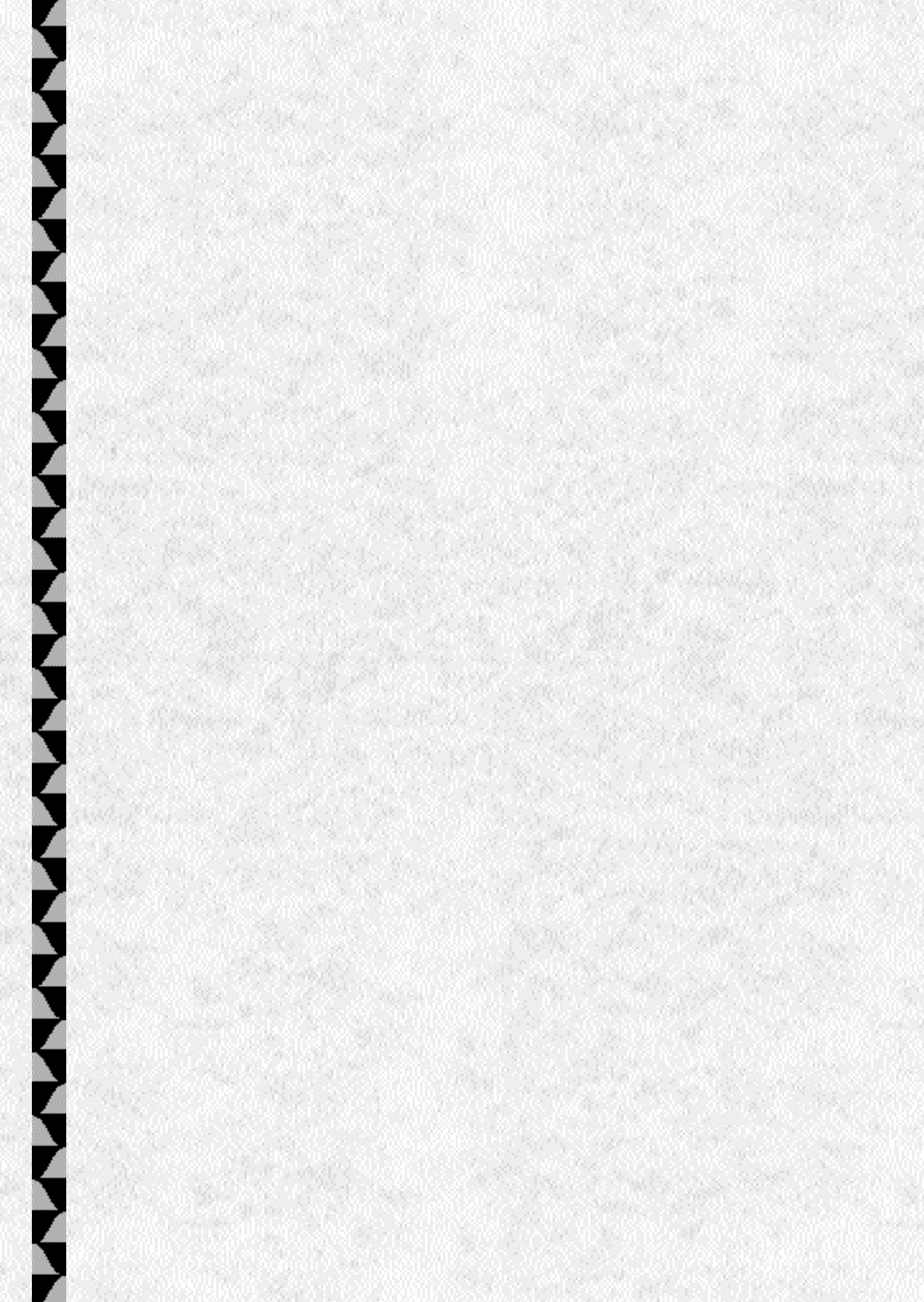

CENA
MĚSTA
OLOMOUCE
ZA ROK 1999

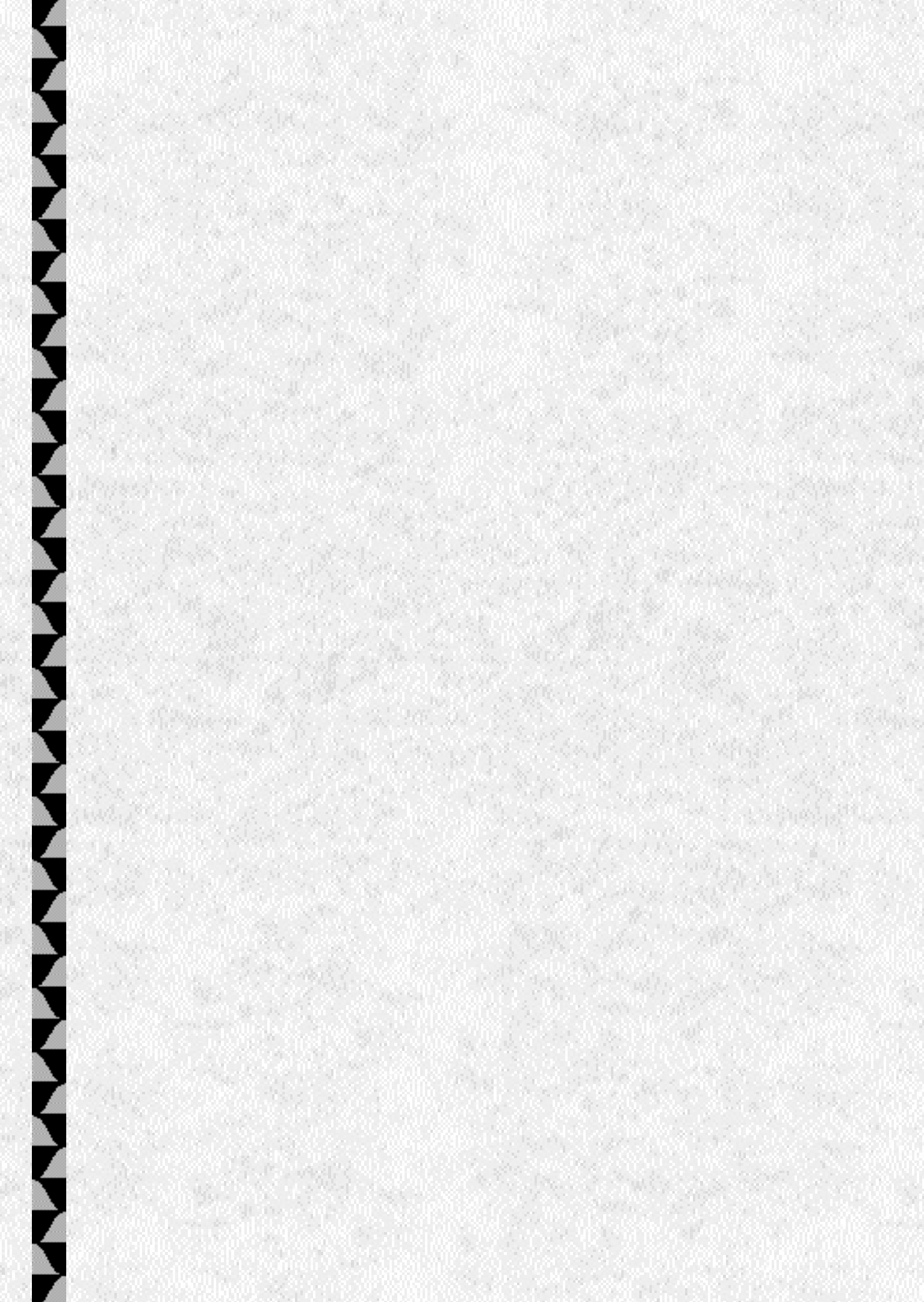

OLMIZ

CENA
MĚSTA
OLOMOUCE
ZA ROK 1999

Vážení...

Předkládáme Vám již druhou publikaci,
která představuje držitele Ceny města Olomouce
za rok 1999. Udílení Cen se uskutečnilo potřetí
a podruhé ocenění převzali cenu v krásných prostorách

Klášteřa Hradisko, jež jsou jakoby stvořeny

k takovýmto slavnostním příležitostem.

Společně s vlastní Cenou města je tato publikace
poděkováním lidem, kteří udělali pro naše město

něco víc než je obvyklé, kteří se zasloužili

o jeho rozkvět a kteří šířili a šíří slávu Olomouce

za hranice naší metropole a někteří dokonce

i za hranice státu.

Chceme vyslovit přesvědčení, že tradice, kterou město

založilo udílením Cen města Olomouce se udrží

a každým rokem budeme mít příležitost poděkovat

lidem, kteří si naše díky opravdu zaslouží.

Miroslav Petřík
vedoucí a předseda pracovní
skupiny pro Ceny města

ing. Martin Tesařík
primátor
města Olomouce

MACHÁČEK Jaroslav
prof. PhDr., CSc.

* 15. 11. 1929 Olomouc

jazykovědec – anglista

Cena města Olomouce v oblasti společenské vědy

Maturoval na České reálce v Olomouci v roce 1948 a o pět let později absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Palackého, obor angličtina a španělština. Po promoci v roce 1952 působil na katedře anglistiky jako vysokoškolský učitel. V roce 1967 se habilitoval a v období let 1968-1970 vedl Katedru germánské a anglické filologie. Z toho dva semestry přednášel na univerzitě v Shelfeldu. Období normalizace na UP přineslo s sebou zákaz pedagogické i vědecké činnosti. Zprvu byl převeden jako dozor do studijní čtárny, v roce 1974 krátce působil v ústavu vyšší nervové činnosti, odkud však byl také propuštěn. V letech 1975 až 1990 se živil jako topič kotlů ve Fakultní nemocnici. Od roku 1970 nesměl publikovat. V roce 1990 se docent Macháček vrátil na UP. Stal se proděkanem pro vědu a výzkum FF UP a o rok později byl jmenován profesorem pro anglický jazyk, vedoucím Katedry anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty UP.

NOHEJL Jaromír

* 24.9.1925 Kutná Hora

šéfdirigent Moravské filharmonie Olomouc
Cena města Olomouce v oblasti hudba

Po vítězství v celostátní soutěži dirigentů v roce 1956 byl angažován jako dirigent Moravské filharmonie v Olomouci. Na základě vynikajících úspěchů byl v roce 1960 jmenován jejím ředitelem a šéfdirigentem. Díky výraznému talentu, neobyčejné pílí a bohatým uměleckým zkušenostem vyrostl ve zralou dirigentskou osobnost. Jeho tvůrčí přístup se vyznačoval vysokou muzikalností, bohatou fantazií, přesností a slohovou kázní. Tyto přednosti plně uplatňoval s uměleckým zdarem zejména ve velkých symfonických a vokálně-instrumentálních formách. S vynikajícím ohlasem se setkala jeho nastudování symfonií D. Šostakoviče, G. Mahlera, velkých oratorních skladeb L. v. Beethowena, A. Dvořáka, J. Brahmsa, H. Berlioze, G. Verdiho, B. Britena, S. Prokofjeva a celé řady děl hudby XX.století.

Jaromír Nohejl dirigoval pohostinsky přední české a slovenské orchestry včetně České filharmonie. Spolupracoval s Čs. rozhlasem a nahrával gramofonové desky. Natáčel též pro rozhlas NDR v Berlíně a Lipsku a pro švédský rozhlas ve Stockholmu. S předními italskými sólisty dirigoval v roce 1979 světovou premiéru rozhlasové nahrávky opery P. Mascagniho „Isabeau“. Hostoval na mezinárodních hudebních festivalech Pražské jaro, Varšavský podzim a Berliner Feststage. Po řadu let vystupoval na celostátních přehlídkách koncertního umění i na přehlídkách nové tvorby čs. skladatelů v Praze. Pod jeho taktovkou mělo premiéru více než 200 děl současných skladatelů.

Jaromír Nohejl věnoval orchestru Moravské filharmonie v Olomouci své nejlepší tvůrčí síly a stál v jeho čele více než třicet let.

NOŽÍŘ Otakar

* 12.3.1917 Olomouc
fotbalista Slávie v letech 1936-1947 a tenista

NOŽÍŘOVÁ Jiřina

* 19.4.1920 Olomouc
házenkářka, zasloužilá mistryně sportu

Cena města Olomouce v oblasti sportu

Manželé Otakar a Jiřina Nožířovi patřili ke špičkovým sportovcům druhé poloviny třicátých let. Oba dva se nesmazatelně zapsali do historie československého sportu a reprezentovali město Olomouc na mnoha postech.

Otakar NOŽÍŘ, jedna ze slavných osobností fotbalového mužstva Slávie v letech 1936 až 1947, hrál s Bicanem, Pláničkou, Pučem, Kopeckým a dalšími spoluhráči. Později působil jako hráč a trenér mužstva Moravské železárny Olomouc.

Jiřina NOŽÍŘOVÁ byla hráčkou a nejlepší střelkyní desetinásobného mistra republiky házenkářského oddílu ASO Olomouc v letech 1939 až 1945. Později hrála první ligu v družstvu házené ZORA Olomouc, v jehož prvoligovém dresu hrála až do roku 1964. V roce 1955 jí byl udělen titul Mistr sportu v házené a v roce 1961 Zasloužilý mistr sportu.

Po ukončení aktivní sportovní kariéry se manželé Nožířovi věnovali trenérské práci s mládeží a začali se věnovat tenisu. I zde prokázali své vynikající schopnosti a sportovní talent. Do roku 1999 se úspěšně účastnili tenisových turnajů veteránů.

SPÁČIL Vladimír PhDr.

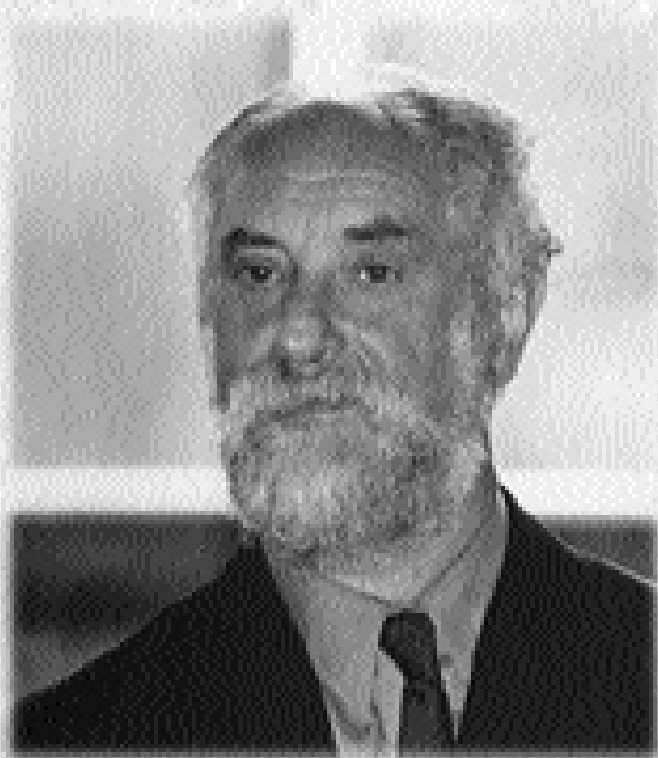
* 4.10.1935 Brodek u Přerova
archivář, historik

Cena města Olomouce v oblasti společenské vědy

Po maturitě na přerovském gymnáziu studoval v Praze na Karlově univerzitě obor archivnictví a historie, kde promoval v roce 1958. Dne 15.března 1958 byl jmenován prvním okresním archivářem Okresního národního výboru v Olomouci, v roce 1960 ředitelem nově vytvořeného Okresního archivu v Olomouci. Tehdy se začala psát dlouhá kapitola usilovné mravenčí práce a nezměrné péle, která trvala téměř čtyřicet let.. Rekonstrukce kanovnícké rezidence na Křížkovského ulici 2, kde sídlil okresní archiv, probíhaly začátkem sedmdesátých let a tím se vyřešily prostorové podmínky i pro budoucí léta. V roce 1978 získal tým pracovníků pod vedením PhDr. Spáčila ocenění své odborné činnosti – jako první v republice byl okresní archiv prohlášen ústavem a vědeckým pracovištěm.

Po listopadových událostech 1989 došlo v rámci restitucí k navrácení církevního majetku. Tím nastala pro archiv nová situace, která znamenala opět řadu jednání, starostí a organizačních příprav. Když byl v roce 1997 zpřístupněn veřejnosti nový objekt v podobě otevřené knihy, kde nyní sídlí Státní okresní archiv v Olomouci i pracoviště Zemského archivu v Opavě, zdálo se vše jako zázrak.

PhDr. Vladimír Spáčil si při všech starostech našel čas i na pedagogickou činnost. Do počátku devadesátých let přednášel archivnictví na FFUP a v letech 1990 – 1994 byl místopředsedou Vědecké archivní rady ministerstva vnitra ČR, v jejímž rámci se stal předsedou komise pro vzdělávání, vědeckou a publikační činnost. Je členem redakční rady Sborníku archivních prací a čtvrt století redigoval ročenku olomouckého okresního archivu. Jeho rozsáhlá publikační činnost je od počátku trvale zaměřena na Olomouc. Vyhledávanými publikacemi z posledního období jsou „Průvodce olomouckými ulicemi“ (1992), „Listiny Archivu města Olomouce z let 1261-1793“ (1998) a „Olomoucká domovní znamení“ (1999).

ŠTREIT Jindřich

* 5.9.1946 Vsetín

umělecký fotograf, vysokoškolský učitel
Cena města Olomouce v oblasti výtvarné umění

Po maturitě na gymnáziu v Rýmařově v roce 1963 studoval Pedagogickou fakultu UP v Olomouci, obor výtvarná výchova. Zde jej k trvalé fotografické práci podnítil prof. Bukovjan. Absolvoval první samostatnou výstavou v roce 1967. Věnoval se pak pedagogické práci v Rýmařově, Sovinci a Jiřkově. Od roku 1972 se koncepčně zabýval fotodokumentací života na moravském venkově. V roce 1977 absolvoval Školu výtvarné fotografie. V závěrečné práci prezentoval soubor fotografií z divadelního zákulisí.

Po pražské výstavě neoficiálních výtvarných umělců v roce 1982, začaly jeho fotografie zajímat státní bezpečnost. Byl vzat do vyšetřovací vazby a odsouzen k restu odnětí svobody. Fotografie a negativy mu byly zabaveny a nesměl fotografovat. Po propuštění z vězení pracoval v knihovně a na Státním statku v Rýžovišti jako dispečer. Teprve po listopadu 1989 se jeho situace změnila. Do r. 1993 byl zaměstnán u okresního úřadu a posléze v muzeu v Bruntále. Začal působit jako vysokoškolský učitel na FAMU a od roku 1994 na Slezské univerzitě v Opavě. Navázal spolupráci s olomouckými nakladateli a jeho fotografie z domova i zahraničí zachycující okamžiky každodenního nepřikrášleného světa byly publikovány v řadě knih. Staly se i nedílnou součástí malých souborů citátů a aforismů, nazvaných Myšlenky do kapsy. V roce 1995 se představil široké veřejnosti výstavou Lidé olomouckého okresu, která uvedla nový projekt dokumentující obyčejný život prostých lidí, za účinné pomoci okresního i obecních úřadů na Olomoucku. Se svým fotoaparátem navštívil řadu evropských zemí, ale také USA a Japonsko. Rok 1999 znamenal asi dosud největší přehlídku tvorby Jindřicha Štreita. Po výstavě plakátů v Jazz Tibet Clubu následovaly dva cykly Cesta ke svobodě a Světlo a stín. K Roku seniorů 99 se konala výstava Síla paměti. Listopadové události 1989 na UP byly zachyceny v cyklu Dokumenty doby. Zabavené fotografie byly k vidění v Brně, na Šumavě a koncem roku v Praze. Rok 1999 byl však také obdobím příprav nových výstav, cyklů a projektů, plánovaných v roce 2000 v zámoří.

VEJDOVSKÝ Václav

prof. MUDr., DrSc.

in memoriam

* 15. 2. 1896 Praha + 28. 9. 1977 Olomouc
přednosta oční kliniky a děkan Lékařské fakulty UP
Cena města Olomouce v oblasti přírodní vědy - lékařství

Po maturitě na vinohradském gymnáziu absolvoval Lékařskou fakultu Karlovy univerzity v Praze, kde promoval v roce 1919. Potom pracoval dva roky na oční klinice v Paříži a v roce 1921 se stal prvním asistentem na nově založené Oční klinice LF při Masarykově univerzitě v Brně. V květnu 1928 se stal primářem očního oddělení Zemských ústavů v Olomouci. O dva roky později, v roce 1930 se habilitoval na lékařské fakultě brněnské univerzity a stal se zde externím vysokoškolským učitelem. Po válečných útrapách, kdy byl vězněn na Špilberku v Brně, se významně podílel na obnovení olomoucké univerzity. V roce 1946 se stal prvním vedoucím katedry a přednostou oční kliniky LF UP. Byl prvním voleným děkanem lékařské fakulty v roce 1948 a potom v letech 1954 až 1958. Profesor Vejdovský stál v čele katedry až do odchodu do důchodu v roce 1970.

Stál u zrodu Československé oftalmologické společnosti, kde od počátku pracoval ve výboru a od roku 1967 byl jejím předsedou. Pracoval také v řadě evropských oftalmologických společností, inicioval založení Spolku českých lékařů. Byl rovněž členem a posléze i prezidentem pobočky Rotary Internacional v Olomouci. Jeho vědecké a organizační zásluhy o univerzitu byly oceněny v roce 1956 udělením Zlaté medaile UP a byla mu udělena i vysoká státní vyznamenání.

Profesor Vejdovský však byl především vynikajícím očním lékařem. Byl nejen zručným operátorem, ale též výborným psychoterapeutem. Pro každého pacienta měl vždy čas i vlídné slovo a uměl rozdávat víru v uzdravení. Jezdili za ním z celé republiky. Miloval děti a v roce 1954 se zasloužil o to, že v Litovli byla otevřena internátní škola pro slabozraké děti pod odborným dohledem oční kliniky. Měl rád svou práci a miloval vše krásné, hudbu, obrazy a knihy.

Vydalo Město Olomouc ve spolupráci s galerií Caesar
v roce 2000

2. vydání připravil
Odbor vnějších vztahů a informací
Úřadu města Olomouce

Foto: archiv ÚMO
Texty: Hana Ševčíková, Miroslav Petřík
Grafická úprava:
Tisk: Sprint

